

3.2. ΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ

3.2.1. Γενικά

Η παρακολούθηση των μεταβολών των περιουσιακών στοιχείων με τη μέθοδο των διαδοχικών ισολογισμών, αν και είναι θεωρητικά ορθή, είναι πρακτικά αδύνατη γιατί:

1ο Δεν είναι δυνατό να συντάσσουμε ένα πλήθος ισολογισμών καθημερινά, δηλαδή τόσων όσα είναι και τα λογιστικά γεγονότα. Π.χ. φαντασθείτε τα λογιστικά γεγονότα που συμβαίνουν καθημερινά σ' ένα πολυκατάστημα ή σ' ένα περίπτερο.

2ο Αν υποτεθεί ότι εφαρμόζουμε τη μέθοδο των διαδοχικών ισολογισμών, δεν θα είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε τις λεπτομέρειες καθενός λογιστικού γεγονότος οι οποίες θεωρούνται απαραίτητες, όπως είναι τα στοιχεία (αριθμός, ημερομηνία, ποσό) και το είδος του δικαιολογητικού (τιμολόγιο, απόδειξη κτλ.) με βάση το οποίο έγινε η λογιστική πράξη.

3ο Σε περίπτωση που από κάποιο λογιστικό γεγονός δημιουργηθεί αποτέλεσμα, το αποτέλεσμα αυτό δεν μπορούμε να το εμφανίσουμε κάπου μόνο του, πριν μεταβάλλουμε το κεφάλαιο.

Για τους λόγους αυτούς η λογιστική επινόησε ένα άλληλο μέσο για να παρακολουθεί τα περιουσιακά στοιχεία, τους λογαριασμούς, τόσο σπουδαίο, ώστε να αποκαλείται και επιστήμη των λογαριασμών.

Λογαριασμός είναι ένας πίνακας με κατάλληλη γραμμογράφηση, στον οποίον καταχωρούνται με χρονολογική σειρά και αιτιολογημένα οι μεταβολές ενός περιουσιακού στοιχείου σε ποσότητα και αξία (εμπορεύματα, προϊόντα) ή μόνο σε αξία (πελάτες, προμηθευτές κτλ.).

Επομένως, όταν αναφερόμαστε στο λογαριασμό «Πελάτες», θα εννοούμε τον πίνακα που παρακολουθεί τις μεταβολές των απαιτήσεων από αυτούς που έχουν αγοράσει υλικά αγαθά ή υπηρεσίες με πίστωση.

Στους λογαριασμούς πρέπει να καταγράφεται κάθε λεπτομέρεια σχετική με τη μεταβολή του περιουσιακού στοιχείου· για το σκοπό αυτό απαιτείται ο λογαριασμός να έχει την κατάλληλη γραμμογράφηση.

Κάθε λογαριασμός πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τα εξής στοιχεία:

1) **Τον τίτλο του**, ο οποίος δηλώνει το όνομα του περιουσιακού στοιχείου που παρακολουθεί. Π.χ. Μεταφορικά Μέσα, Εμπορεύματα, Πελάτες, Προμηθευτές κτλ.

2) **Τη χρονολογία** κατά την οποία έγινε η μεταβολή του περιουσιακού στοιχείου.

3) **Την αιτιολογία** της μεταβολής καθώς και το **δικαιολογητικό** (με εκδότη, αριθμό και ημερομηνία έκδοσης) στο οποίο αναφέρεται το λογιστικό γεγονός που επέφερε τη μεταβολή του περιουσιακού στοιχείου.

4) **Το μέγεθος** της μεταβολής του περιουσιακού στοιχείου.

Για να κατανοήσουμε τα σχετικά με τα στοιχεία των λογαριασμών, παίρνουμε για παράδειγμα το ακόλουθο λογιστικό γεγονός:

Αγοράζουμε έπιπλα (2 καρέκλες μεταλλικές) προς 150 Ευρώ την καθεμία, στις 11/1/2002, από τη SATO με μετρητά. Η SATO εκδίδει το τιμολόγιο Νο 1507 της 11/1/2002 και την απόδειξη είσπραξης Νο 2743 της 11/1/2002.

Το παραπάνω λογιστικό γεγονός αφορά το λογαριασμό. «Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός» και το λογαριασμό «Ταμείο».

Στοιχεία 1ου λογαριασμού

ΤΙΤΛΟΣ:	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός
ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ:	11/1/2002
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ	
ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΟ:	Αγορά, Τιμ. 1507/11-1-2002 SATO
ΠΟΣΟ:	300 Ευρώ

Στοιχεία 2ου λογαριασμού

ΤΙΤΛΟΣ:	Ταμείο
ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ:	11/1/2002
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ	
ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΟ:	Αγορά Επίπλων, Απ. Εισπρ. 2743/11-1-2002 SATO
ΠΟΣΟ:	300 Ευρώ

Εκτός από τα παραπάνω στοιχεία ένας λογαριασμός μπορεί να περιλαμβάνει και άλλα, ανάλογα με τις πληροφορίες που θέλουμε να έχουμε. Τέτοια στοιχεία είναι: Κωδικός αριθμός (Κ.Α), ποσότητες, τιμή μονάδας, υπόλοιπο κτλ.

3.2.2. Γραφική παράσταση του λογαριασμού

Ο Πίνακας του λογαριασμού δεν είναι τυποποιημένος. Η γραφική του διάταξη καθορίζεται ανάλογα με τις ανάγκες του Λογιστηρίου. Οι πιο συνηθισμένες μορφές γραφικής παρουσίασης είναι:

ΧΡΕΩΣΗ**...(Τίτλος λογαριασμού)...****ΠΙΣΤΩΣΗ**

Χρονολογ.		Αιτιολογία	Ποσά	Χρονολογ.		Αιτιολογία	Ποσά
Μήνας	Ημέρα			Μήνας	Ημέρα		

...(Τίτλος λογαριασμού)...**Κωδ. Αριθμ...**

Χρονολογ.		Αριθμ. Εγγραφής	Αιτιολογία	Ποσά		Υπόλοιπα	
Μήνας	Ημέρα			Χρέωσης	Πίστωσης	Χρεωστικά	Πιστωτικά

...(Τίτλος λογαριασμού)...**Κωδ. Αριθμ...**

Χρονολογ.		Αριθμ. Εγγραφής	Είδος και αριθμ. δικαιολ.	Αιτιολογία	Ποσά		Υπόλοιπο
Μήνας	Ημέρα				Χρέωσης	Πίστωσης	

..... Είδος**Κωδ. Αριθμ...**

Χρονολογ.		Είδος και αριθμ. δικαιολ.	Αιτιολογία	Ποσότητα		Τιμή μονάδος	Ποσά		Απόθεμα
Μήνας	Ημέρα			Εισαγωγή	Εξαγωγή		Χρέωσης	Πίστωσης	

Στις περιπτώσεις που θέλουμε να κάνουμε οικονομία χρόνου, όπως γίνεται στη λύση λογιστικών ασκήσεων, χρησιμοποιούμε τον εξής απλό τύπο, γνωστό σαν λογαριασμό σχήματος **T** (ταφ):

ΧΡΕΩΣΗ Κ. Αρ (Τίτλος λογαριασμού)...	ΠΙΣΤΩΣΗ
------------------------------	------------------------------------	----------------

Αυτόν τον τύπο λογαριασμών θα χρησιμοποιούμε σε επόμενα μαθήματα.
Παρατηρούμε ότι σ' όλες τις μορφές γραμμογράφησης των λογαριασμών η στήλη της «Χρέωσης» είναι αριστερά και της «Πίστωσης» δεξιά. Αυτό είναι μια συνθήκη που έχει καθιερωθεί στη λογιστική.

3.2.3. Τεχνικοί όροι τήρησης των λογαριασμών

Όταν λέμε ότι ένα περιουσιακό στοιχείο μεταβάλλεται, εννοούμε ότι ή αυξάνεται ή ελαττώνεται σε ποσότητα και αξία ή μόνο σε αξία. Οι λογαριασμοί, όπως γνωρίζουμε, παρακολουθούν αυτές τις μεταβολές.

Όταν η μεταβολή καταγράφεται στη χρέωση του λογαριασμού, τότε λέμε ότι ο λογαριασμός **χρεώνεται**· όταν η μεταβολή καταγράφεται στην πίστωση, τότε λέμε ότι ο λογαριασμός **πιστώνεται**.

Καταχώρηση σε λογαριασμό είναι η εγγραφή της μεταβολής στη χρέωση ή στην πίστωσή του.

Άνοιγμα λογαριασμού είναι η δημιουργία του.

Κίνηση του λογαριασμού για κάποια χρονική περίοδο είναι το σύνολο των καταχωρήσεων σ' αυτόν κατά την περίοδο αυτή.

Υπόλοιπο λογαριασμού λέγεται η διαφορά μεταξύ των συνολικών ποσών της χρέωσης και της πίστωσής του. Αν η χρέωση είναι μεγαλύτερη, το υπόλοιπο λέγεται **Χρεωστικό**, ενώ αν η πίστωση είναι μεγαλύτερη, λέγεται **Πιστωτικό**. Το υπόλοιπο του λογαριασμού δείχνει τη θέση του περιουσιακού στοιχείου, δηλαδή την αξία του στη συγκεκριμένη χρονική στιγμή που προσδιορίζεται αυτό.

Εξίσωση λογαριασμού έχουμε, όταν τα ποσά της χρέωσης και της πίστωσης είναι ίσα.

Κλείσιμο λογαριασμού λέγεται η οριστική του εξίσωση και σημαίνει την κατάργησή του (την παύση της λειτουργίας του).

ΤΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΤΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ

ΧΡΕΩΣΗ	ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ	ΠΙΣΤΩΣΗ
	<u>XXX</u>	<u>ΠΠΠ</u>
ΑΝ $XXX > ΠΠΠ \Rightarrow$ ΧΡΕΩΣΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ = $XXX - ΠΠΠ$		
ΑΝ $XXX < ΠΠΠ \Rightarrow$ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ = $ΠΠΠ - XXX$		
ΑΝ $XXX = ΠΠΠ \Rightarrow$ ΕΙΣΩΜΕΝΟΣ: ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΜΗΔΕΝ		

3.2.4. Βασικές κατηγορίες λογαριασμών

Οι λογαριασμοί διακρίνονται σε τρεις βασικές κατηγορίες. Σε λογαριασμούς Ενεργητικού, σε λογαριασμούς Πραγματικού Παθητικού και σε λογαριασμούς Καθαρής Περιουσίας.

Λογαριασμοί Ενεργητικού είναι οι λογαριασμοί με τους οποίους απεικονίζονται και παρακολουθούνται οι αξίες και οι απαιτήσεις της επιχείρησης.

Λογαριασμοί Πραγματικού Παθητικού είναι οι λογαριασμοί με τους οποίους απεικονίζονται και παρακολουθούνται οι υποχρεώσεις της επιχείρησης προς τρίτους.

Λογαριασμοί Καθαρής Περιουσίας είναι οι λογαριασμοί με τους οποίους απεικονίζονται και παρακολουθούνται τα ίδια κεφάλαια της επιχείρησης.

3.2.5. Χρέωση και πίστωση των λογαριασμών

Η καταχώρηση της μεταβολής ενός περιουσιακού στοιχείου, που άλλοτε μπορεί να είναι αύξησή του και άλλοτε ελάττωσή του, στη χρέωση ή στην πίστωση αντίστοιχα του λογαριασμού του προσδιορίζεται από τη βασική αρχή της λογιστικής μεθοδολογίας.

Σύμφωνα με αυτή:

Στη χρέωση καταχωρείται κάθε αύξηση στοιχείου του Ενεργητικού και κάθε ελάττωση στοιχείου του Παθητικού (Πραγματικού Παθητικού και Καθαρής Περιουσίας).

Στην πίστωση καταχωρείται κάθε αύξηση στοιχείου του Παθητικού (Π.Π και Κ.Π) και κάθε ελάττωση στοιχείου του Ενεργητικού.

Σημειώνεται ότι αύξηση είναι και η δημιουργία κάθε περιουσιακού στοιχείου.

Κατά συνέπεια, κάθε φορά που δημιουργείται περιουσιακό στοιχείο του Ενεργητικού, καταχωρείται το ποσό του στη στήλη της χρέωσης και κάθε φορά που δημιουργείται στοιχείο του Παθητικού (Π.Π και Κ.Π), καταχωρείται στη στήλη της πίστωσης.

Δηλαδή οι λογαριασμοί του Ενεργητικού ανοίγουν με χρέωση και του Παθητικού (Π.Π. και Κ.Π.) με πίστωση.

Χρέωση και Πίστωση των λογαριασμών

3.2.6. Σχέση Ισολογισμού και Λογαριασμών

Ο ισολογισμός δίνει μια συνολική εικόνα της περιουσιακής κατάστασης της επιχείρησης σε κάποια συγκεκριμένη χρονική στιγμή, ενώ ο λογαριασμός αναφέρεται σ' ένα περιουσιακό στοιχείο.

Ο ισολογισμός συντάσσεται με τα στοιχεία του Ενεργητικού, του Πραγματικού Παθητικού και της Καθαρής Περιουσίας τα οποία αναφέρονται στην ίδια χρονική στιγμή.

Για να παρακολουθήσουμε τη θέση και την κίνηση κάθε περιουσιακού στοιχείου, θα πρέπει να ανοίξουμε (δημιουργήσουμε) τους λογαριασμούς και σύμφωνα με τα πιο πάνω:

- Οι λογαριασμοί του Ενεργητικού χρεώνονται με τα ποσά που έχουν τα περιουσιακά τους στοιχεία στον ισολογισμό.
- Οι λογαριασμοί του Πραγματικού Παθητικού πιστώνονται με τα ποσά που έχουν τα περιουσιακά τους στοιχεία στον ισολογισμό και
- Οι λογαριασμοί της Καθαρής Περιουσίας πιστώνονται. Αν όμως ο ισολογισμός είναι αρνητικός (Ε<Π.Π), τότε χρεώνονται.

Παράδειγμα:

Με βάση τα στοιχεία του παρακάτω ισολογισμού να ανοιχθούν οι λογαριασμοί:

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ			
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Έπιπλα και λοιπός Εξοπλισμός	4.000	Προμηθευτές	15.000
Εμπορεύματα	20.000	Γραμμάτια Πληρωτέα	5.000
Πελάτες	5.000	Κεφάλαιο	20.000
Γραμμάτια Εισπρακτέα	3.000		
Ταμείο	<u>8.000</u>		
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	<u>40.000</u>	ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	<u>40.000</u>

Θα έχουμε:

Έπιπλα και λοιπός Χ(+) εξοπλισμός Π (-)	Χ(+) Εμπορεύματα Π(-)	Χ(+) Πελάτες Π(-)
<u>4.000</u>	<u>20.000</u>	<u>5.000</u>
Χ(+) Γραμ. εισ/τέα Π (-)	Χ(+) Ταμείο Π(-)	Χ(-) Προμηθευτές Π(+)
<u>3.000</u>	<u>8.000</u>	<u>15.000</u>
Χ(-) Γραμ. πληρωτέα Π (+)	Χ(-) Κεφάλαιο Π(+)	
<u>5.000</u>	<u>20.000</u>	

3.3. ΚΑΝΟΝΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

Ήδη γνωρίζουμε ότι οι λογαριασμοί του Ενεργητικού αρχίζουν να λειτουργούν με χρέωση από τον Ισολογισμό ή στη συνέχεια, χρεώνονται κάθε φορά που αυξάνονται τα στοιχεία του Ενεργητικού, ενώ πιστώνονται κάθε φορά που αυτά ελαττώνονται.

Αντίθετα, οι λογαριασμοί του Πραγματικού Παθητικού και της Καθαρής Περιουσίας (Θετικής) αρχίζουν να λειτουργούν με πίστωση από τον Ισολογισμό ή στη συνέχεια, πιστώνονται κάθε φορά που αυξάνονται τα στοιχεία του Παθητικού (Π.Π και Κ.Π), ενώ χρεώνονται κάθε φορά που αυτά ελαττώνονται.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
Ενεργητικού	Αύξηση (+)	Ελάττωση (-)
Πραγματικού Παθητικού	Ελάττωση (-)	Αύξηση (+)
Καθαρής Περιουσίας		

Οι λογαριασμοί του Ενεργητικού ή θα έχουν υπόλοιπο χρεωστικό γι' αυτό και χαρακτηρίζονται ως λογαριασμοί χρεωστικοί, ή θα είναι εξισωμένοι. Χαρακτηριστικό παράδειγμα ο λογαριασμός «Ταμείο», στη χρέωση του οποίου καταχωρούνται οι αυξήσεις του Ταμείου, δηλαδή οι εισπράξεις, και στην πίστωσή του οι μειώσεις του Ταμείου, δηλαδή οι πληρωμές. Ο λογαριασμός του Ταμείου ή θα έχει χρεωστικό υπόλοιπο ή θα είναι εξισωμένος· ποτέ όμως δεν θα έχει υπόλοιπο πιστωτικό (γιατί δεν είναι δυνατό να πληρώσουμε περισσότερα από ό,τι έχουμε).

Οι λογαριασμοί του Πραγματικού Παθητικού ή θα έχουν πιστωτικό υπόλοιπο, γι' αυτό και χαρακτηρίζονται ως λογαριασμοί πιστωτικοί, ή θα είναι εξισωμένοι. Χρεωστικό υπόλοιπο δεν μπορούν να έχουν, γιατί αυτό θα σήμαινε ότι για εξόφληση κάποιας υποχρέωσης πληρώσαμε περισσότερα από όσα χρωστούσαμε.

Οι λογαριασμοί της Καθαρής Περιουσίας έχουν πιστωτικό υπόλοιπο, εφόσον υπάρχει καθαρή περιουσία ή χρεωστικό, εφόσον ο ισολογισμός είναι αρνητικός.

+	Λογαριασμοί Ενεργητικού	-	-	Λογμοί Παθητικού (Π.Π κ. Κ.Π)	+
X	(Μηχανήματα ή Πελάτες ή Ταμείο) Π		X	(Προμηθ., Γρ/τια Πλ/τέα, Κεφάλ. κτλ.) Π	

3.4. ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

Κάθε λογιστικό γεγονός πριν καταχωρηθεί στους λογαριασμούς θα πρέπει να αναλυθεί έτσι, ώστε να προσδιοριστούν οι λογαριασμοί που θα χρεωθούν και οι λογαριασμοί που θα πιστωθούν με τα αντίστοιχα ποσά τους.

Για να πετύχουμε αυτό θα πρέπει να ακολουθήσουμε την παρακάτω μέθοδο:

1) Προσδιορίζουμε τους λογαριασμούς οι οποίοι παρακολουθούν τα περιουσιακά στοιχεία που μεταβάλλονται.

2) Προσδιορίζουμε το είδος της μεταβολής κάθε περιουσιακού στοιχείου που μεταβάλλεται (αύξηση ή ελάττωση).

3) Προσδιορίζουμε την κατηγορία στην οποία ανήκουν οι λογαριασμοί που μεταβάλλονται (Ε, Π.Π, Κ.Π) και με βάση τους κανόνες λειτουργίας τους διαπιστώνουμε ποιοι χρεώνονται και ποιοι πιστώνονται.

4) Προσδιορίζουμε το ποσό της μεταβολής.

Παράδειγμα:

Αγορά επίπλων αξίας 500 Ευρώ με πίστωση από τον προμηθευτή μας κ. Σκουρόπουλο.

Έχουμε:

1) **Προσδιορισμός λογαριασμών.** Οι λογαριασμοί οι οποίοι παρακολουθούν τα περιουσιακά στοιχεία που μεταβάλλονται είναι: α) Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός β) Προμηθευτές.

2) **Προσδιορισμός του είδους μεταβολής.** α) Τα έπιπλα αυξάνονται και β) οι προμηθευτές επίσης αυξάνονται.

3) **Προσδιορισμός της κατηγορίας των λογαριασμών.**

- Τα έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός είναι λογαριασμός ενεργητικού και με την αύξηση χρεώνεται και

- Οι προμηθευτές είναι λογαριασμός Παθητικού και με την αύξηση πιστώνεται.

4) **Προσδιορισμός του ποσού της μεταβολής.** α) Η αξία των επίπλων αυξάνεται κατά 500 Ευρώ, και β) οι υποχρεώσεις προς τους προμηθευτές αυξάνονται κατά 500 Ευρώ επίσης.

3.5. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΗΡΗΣΗΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

Ο Ισολογισμός της ατομικής επιχείρησης Α έχει σε Ευρώ:

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ			
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Εμπορεύματα	20.000	Γραμμάτια Πληρωτέα	12.000
Πελάτες	15.000	Κεφάλαιο	30.000
Ταμείο	7.000	-	-
	<u>42.000</u>		<u>42.000</u>

Από τον ισολογισμό να ανοιχθούν οι λογαριασμοί (σε σχήμα T), να καταχωρηθούν σ' αυτούς τα ακόλουθα λογιστικά γεγονότα και στη συνέχεια να γίνει από τα υπόλοιπά τους ο τελικός ισολογισμός.

- α) Αγορά εμπορευμάτων αντί 6.000 Ευρώ με πίστωση.
- β) Πώληση εμπορευμάτων αξίας (κόστους) 18.000 Ευρώ αντί 22.000 με πίστωση.
- γ) Πληρωμή γραμματίου πληρωτέου Ευρώ 2.000.
- δ) Είσπραξη από πελάτη Ευρώ 10.000.
- ε) Πληρωμή ενοικίου Ευρώ 500.
- στ) Αγορά επίπλων και λοιπού εξοπλισμού Ευρώ 4.000 με μετρητά.

Αφού ανοίξουμε τους λογαριασμούς από τον ισολογισμό με χρέωση των λ/σμών του Ε και πίστωση των λ/σμών του Π (Π.Π και Κ.Π), έπειτα για κάθε λογιστικό γεγονός κάνουμε προσεκτική ανάλυση και μετά το καταχωρούμε στους λογαριασμούς.

α - Με την αγορά των εμπορευμάτων αυξάνονται τα εμπορεύματα και ο λογαριασμός «Εμπορεύματα», επειδή είναι λογαριασμός Ενεργητικού, χρεώνεται με 6.000 Ευρώ. Παράλληλα αυξάνονται και οι προμηθευτές, κατά συνέπεια ο λογαριασμός «Προμηθευτές», επειδή είναι λογαριασμός Πραγματικού Παθητικού, πιστώνεται με 6.000 Ευρώ.

β - Με την πώληση των εμπορευμάτων αξίας (κόστους) 18.000 Ευρώ ελαττώνονται τα εμπορεύματα και ο λογαριασμός «Εμπορεύματα», επειδή είναι λογαριασμός Ενεργητικού, πιστώνεται με 18.000 Ευρώ. Παράλληλα αυξάνονται και οι πελάτες, κατά συνέπεια ο λογαριασμός «Πελάτες», επειδή είναι λογαριασμός Ενεργητικού, χρεώνεται με 22.000 Ευρώ. Επειδή όμως, πώλησε εμπορεύματα αξίας 18.000 Ευρώ αντί 22.000, δηλαδή με κέρδος 4.000 Ευρώ, σημαίνει ότι θα αυξηθεί και το κεφάλαιο (Κ.Π) της επιχείρησης κατά 4.000 Ευρώ. Γι' αυτό ο λογαριασμός «Κεφάλαιο» θα πιστωθεί με 4.000 Ευρώ.

γ - Με την πληρωμή του γραμματίου πληρωτέου θα ελαττωθεί το ταμείο της επιχείρησης, που σημαίνει ότι θα πιστωθεί ο λογαριασμός «Ταμείο» με Ευρώ 2.000 επειδή είναι λογαριασμός Ενεργητικού. Όμως, θα ελαττωθούν και οι υποχρεώσεις από τα γραμμάτια πληρωτέα, που σημαίνει, ότι θα χρεωθεί ο λογαριασμός «Γραμμάτια Πληρωτέα» με Ευρώ 2.000, επειδή είναι λογαριασμός Πραγματικού Παθητικού.

δ - Με την είσπραξη θα χρεωθεί ο λογαριασμός «Ταμείο» με Ευρώ 10.000, επειδή είναι λογαριασμός Ενεργητικού και αυξάνεται και θα πιστωθεί ο λογαριασμός «Πελάτες» με Ευρώ 10.000, επειδή είναι λογαριασμός Ενεργητικού και ελαττώνεται.

ε - Με την πληρωμή του ενοικίου η επιχείρηση πλήρωσε τις υπηρεσίες που της παρέχει το κατάστημα που έχει νοικιάσει. Έτσι ελαττώνεται το «Ταμείο», που είναι λογαριασμός του Ενεργητικού, και πιστώνεται με Ευρώ 500 και ελαττώνεται και το «Κεφάλαιο» που είναι λ/σμός του Παθητικού (Κ.Π), και χρεώνεται με Ευρώ 500.

στ - Αυξάνονται (δημιουργούνται) τα «Επίπλα και ο λοιπός εξοπλισμός», που είναι λογαριασμός του Ενεργητικού, και χρεώνονται με Ευρώ 4.000 και ελαττώνεται το «Ταμείο», που είναι λογαριασμός του Ενεργητικού, και πιστώνεται με 4.000 Ευρώ.

Οι λογαριασμοί θα έχουν:

Χ Εμπορεύματα Π		Χ Πελάτες Π		Χ Ταμείο Π	
Ισολ. 20.000	β. 18.000	Ισολ. 15.000	δ. 10.000	Ισολ. 7.000	γ. 2.000
α. 6.000		β. 22.000		δ. 10.000	ε. 500
					στ. 4.000
Χ Γραμ. Πληρωτέα Π		Χ Κεφάλαιο Π		Χ Προμηθευτές Π	
γ. 2.000	Ισολ. 12.000	ε. 500	Ισολ. 30.000		α. 6.000
			β. 4.000		
Χ Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός Π					
στ. 4.000					

Στη συνέχεια από τα υπόλοιπα των λογαριασμών συντάσσουμε τον τελικό Ισολογισμό.

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ			
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Έπιπλα και λοιπός Εξοπλισμός	4.000	Προμηθευτές	6.000
Εμπορεύματα	8.000	Γραμμάτια Πληρωτέα	10.000
Πελάτες	27.000	Κεφάλαιο	33.500
Ταμείο	<u>10.500</u>		
	<u>49.500</u>		<u>49.500</u>

Παρατήρηση: Το αποτέλεσμα που έχει προκύψει σ' αυτήν την περίοδο βρίσκεται αν από την τελική Καθαρή Περιουσία αφαιρέσουμε την αρχική:

$$\text{Τελ.Κ.Π-Αρχ.Κ.Π ή } 33.500-30.000 = 3.500 \text{ Κέρδος}$$

3.7. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ-ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να υπογραμμίσετε το Σωστό ή το Λάθος στις παρακάτω προτάσεις.

- α) Όταν αυξάνεται ένα στοιχείο του Ενεργητικού, ο λογαριασμός του πιστώνεται. Σ-Λ
- β) Όταν το περιουσιακό στοιχείο αυξάνεται και ο λογαριασμός του χρεώνεται, τότε αυτό ανήκει στον Ενεργητικό. Σ-Λ
- γ) Όταν πιστώνεται ένας λογαριασμός Παθητικού, το περιουσιακό στοιχείο μειώνεται. Σ-Λ
- δ) Οι λογαριασμοί Ενεργητικού έχουν πάντα πιστωτικό υπόλοιπο. Σ-Λ
- ε) Οι λογαριασμοί Παθητικού έχουν πάντα πιστωτικό υπόλοιπο. Σ-Λ

2. Σε ατομική επιχείρηση ο Ισολογισμός είχε σε Ευρώ:

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ			
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Εμπορεύματα	10.000	Προμηθευτές	4.000
Ταμείο	<u>6.000</u>	Κεφάλαιο	12.000
	<u>16.000</u>		<u>16.000</u>

Στη συνέχεια, σε μια χρονική περίοδο πραγματοποιήθηκαν τα ακόλουθα λογιστικά γεγονότα:

- 1. - Αγορά εμπορευμάτων αντί Ευρώ 4.000, τα μισά με μετρητά και τα υπόλοιπα με πίστωση.
- 2. - Αγορά εμπορευμάτων αντί Ευρώ 2.000 με αποδοχή συναλλαγματικών ονομ. αξίας Ευρώ 2.400 (δηλαδή πλέον τόκων 400 Ευρώ).
- 3. - Πώληση εμπορευμάτων αξίας (κόστους) Ευρώ 8.000 αντί Ευρώ 10.000, τα μισά με μετρητά και τα υπόλοιπα με πίστωση.
- 4. - Πώληση εμπ/των αξίας (κόστους) Ευρώ 6.000 αντί Ευρώ 7.500, τα μισά με μετρητά και τα υπόλοιπα με συναλλαγματική στην οποία υπολογίστηκαν και τόκοι 250 Ευρώ, δηλαδή ονομ. αξίας 4.000 Ευρώ.
- 5. - Πώληση εμπορευμάτων αξίας (κόστους) Ευρώ 1.000 αντί Ευρώ 800 με μετρητά.
- 6. - Πληρωμή ενοικίου Ευρώ 500.
- 7. - Πληρωμή ηλεκτρικού ρεύματος, τηλεφωνικών τελών και ύδρευσης, σύνολο Ευρώ 1.000.
- 8. - Ανάληψη από τον επιχειρηματία μετρητών Ευρώ 1.200, για ατομικές του ανάγκες και εμπορευμάτων αξίας (κόστους) Ευρώ 300.

Ζητούνται:

- α) να ανοίξετε τους λογαριασμούς (σε σχήμα T) και να καταχωρήσετε τα πιο πάνω λογιστικά γεγονότα,
- β) να συντάξετε τον Ισολογισμό μετά την καταχώρησή τους και
- γ) να προσδιορίσετε το αποτέλεσμα της περιόδου.

3. Δίνονται οι παρακάτω λογαριασμοί μιας επιχείρησης σε Ευρώ: Ταμείο 20.000, Προμηθευτές: 50.000. Κτίρια: 70.000, Πελάτες: 30.000, Γραμμάτια πληρωτέα: 20.000, Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός: 20.000, Εμπορεύματα: 10.000, Κεφάλαιο;

Αφού συντάξετε τον Ισολογισμό και ανοίξετε τους λογαριασμούς, ζητείται να καταχωρήσετε τα παρακάτω λογιστικά γεγονότα στους λογαριασμούς:

- 1) Αγορά εμπορευμάτων αξίας 15.000 Ευρώ με πίστωση.
- 2) Πώληση εμπορευμάτων αξίας 5.000 Ευρώ αντί 8.000 Ευρώ με μετρητά.
- 3) Είσπραξη 10.000 Ευρώ από πελάτη μας.
- 4) Πληρωμή συναλλαγματικής αποδοχής της επιχείρησης ονομαστικής αξίας 5.000 Ευρώ, κανονικά στη λήξη της.
- 5) Καταστροφή ανασφάλιστου επίπλου αξίας 3.000 Ευρώ από πυρκαγιά.

4. Να αναλύσετε με λεπτομέρεια τα παρακάτω λογιστικά γεγονότα:

- 1) Αγορά Εμπορευμάτων αξίας 10.000 Ευρώ, από τα οποία για τα 3.000 Ευρώ αποδέχθηκε συναλλαγματικές έκδοσης του προμηθευτή και τα υπόλοιπα 7.000 Ευρώ πληρώθηκαν με μετρητά.
- 2) Προκειμένου η επιχείρηση να κάνει ανανέωση των επίπλων της πώλησε γραφείο της αξίας 1.700 Ευρώ αντί 1.500 Ευρώ, καθώς και μια ηλεκτρική γραφομηχανή αξίας 500 Ευρώ αντί 600 Ευρώ, με μετρητά.
- 3) Πώληση εμπορευμάτων αξίας 1.700 Ευρώ αντί 2.000 Ευρώ, τα μισά με μετρητά και τα άλλα μισά με πίστωση.
- 4) Πληρωμή μισθοδοσίας μηνός Ιουνίου 2002 Ευρώ 7.000.
- 5) Ο Επιχειρηματίας για κάλυψη αναγκών του εισπράττει από την επιχείρηση 700 Ευρώ έναντι μελλοντικών κερδών.

5. Δίνεται ο παρακάτω ισολογισμός της επιχείρησης «ΑΛΦΑ» στις 31/12/2001, σε Ευρώ

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ			
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Κτίρια	70.000	Κεφάλαιο	90.000
Οικόπεδα	40.000	Προμηθευτές	50.000
Έπιπλα και λοιπός Εξοπλισμός	30.000	Γραμμάτια Πληρωτέα	40.000
Εμπορεύματα	20.000		
Πελάτες	15.000		
Ταμείο	5.000		
	<u>180.000</u>		<u>180.000</u>

Ζητείται:

- 1) Από τον ισολογισμό να ανοίξετε τους λογαριασμούς.
- 2) Να καταχωρήσετε τα παρακάτω λογιστικά γεγονότα που συνέβησαν στη νέα χρήση, στους λογαριασμούς:

- α) Η επιχείρηση αγόρασε ένα αυτοκίνητο αξίας 40.000 Ευρώ, αποδεχόμενη συναλλαγματικές ονομαστικής αξίας 42.000 Ευρώ
- β) Πώλησε εμπορεύματα αξίας 7.000 Ευρώ αντί 10.000 Ευρώ με μετρητά,
- γ) Ο επιχειρηματίας εισέφερε για τις ανάγκες της επιχείρησης έναν ηλεκτρονικό υπολογιστή αξίας 4.500 Ευρώ.
- δ) Αγόρασε εμπορεύματα αξίας 5.000 Ευρώ με πίστωση.
- 3) Να συντάξετε τον ισολογισμό και να προσδιορίσετε το αποτέλεσμα.

6. Το Κεφάλαιο μιας επιχείρησης ήταν 125.000 Ευρώ

Να προσδιορίσετε το ύψος του Κεφαλαίου μετά από τα παρακάτω λογιστικά γεγονότα και να βρείτε το αποτέλεσμα:

- 1) Πληρωμή λογαριασμών ΟΤΕ 750 Ευρώ και ΔΕΗ 600 Ευρώ.
- 2) Πώληση εμπορευμάτων με μετρητά αξίας 5.000 Ευρώ αντί 7.500 Ευρώ.
- 3) Η επιχείρηση κέρδισε στο λαϊκό παιχνίδι 10.000 Ευρώ.
- 4) Ο επιχειρηματίας εισέφερε το αυτοκίνητό του αξίας 35.000 Ευρώ για τις ανάγκες της επιχείρησης.
- 5) Ο επιχειρηματίας απέσυρε μετρητά 3.000 Ευρώ, έναντι των κερδών, για τις ανάγκες της οικογενείας του.